

Emotionele competenties

1. De leerling benoemt de eigen emoties als fijn of niet fijn.
2. De leerling benoemt dat een gebeurtenis of het gedrag van een ander een emotie bij hem/haar oproept.
3. De leerling gebruikt eenvoudige emotiewoorden zoals boos of blij.
4. De leerling benoemt aan anderen hoe hij/zij zich voelt.
5. De leerling wijst aan waar in het lichaam hij een emotie voelt, bijvoorbeeld in de buik.
6. De leerling benoemt wat hij/zij wel/niet goed kan.
7. De leerling reageert rustig op een onverwachte situatie.
8. De leerling kalmeert zichzelf in een stressvolle situatie met hulp van een ander.
9. De leerling vertelt met ondersteuning van een volwassene wat er in hem/haar omging en wat hij/zij deed tijdens een gebeurtenis die emoties oproep.
10. De leerling voltooit een lastige opdracht na bemoediging van de leerkracht of een andere leerling.

Sociale competenties

11. De leerling benoemt de verschillen en overeenkomsten tussen zichzelf en andere leerlingen, zoals uiterlijk, vaardigheden of gedrag.
12. De leerling benoemt de gezichtsexpressie van andere leerlingen.
13. De leerling stelt geïnteresseerde vragen aan een ander.
14. De leerling stelt een ander vragen over zijn/haar gevoelens, zoals 'Ben je verdrietig?' of 'Ben je blij?'
15. De leerling luistert als een ander iets vertelt.

16. De leerling maakt contact met andere leerlingen.
17. De leerling voert een gesprek vanuit het eigen standpunt.
18. De leerling helpt na aanmoediging van de leerkracht een ander bij praktische zaken zoals opruimen van speelmateriaal.
19. De leerling zegt tegen de ander dat hij/zij bepaald gedrag niet prettig vindt.
20. De leerling bedenkt met hulp van de leerkracht een oplossing voor een probleem met een andere leerling.
21. De leerling zegt iets aardigs tegen de ander, bijvoorbeeld over iemands kleding of persoonlijke kwaliteiten.

Morele competenties

22. De leerling volgt de aanwijzingen van de leerkracht op.
23. De leerling doet de ander niet opzettelijk pijn.
24. De leerling zet zich belangeloos in voor het welzijn van andere leerlingen.
25. De leerling zegt dat hij/zij iets voor een ander zal doen.
26. De leerling is beleefd tegen een volwassene door bijvoorbeeld met twee woorden te spreken.

Emotionele competenties

1. De leerling legt uit dat de eigen emoties fijn of niet fijn zijn.
2. De leerling legt uit hoe een gebeurtenis of het gedrag van anderen een emotie bij hem/haar oproept.
3. De leerling brengt nuances aan via emotiewoorden zoals geprikkeld, boos, woedend of prettig, blij, opgewonden.
4. De leerling legt uit aan anderen hoe hij/zij zich voelt.
5. De leerling legt uit waar in het lichaam hij/zij een emotie voelt, bijvoorbeeld in de buik.
6. De leerling legt uit wat hij/zij wel/niet goed kan.
7. De leerling denkt eerst na voordat hij rustig reageert op een onverwachte situatie.
8. De leerling gebruikt in een stressvolle situatie een effectieve manier om zichzelf te kalmeren, zoals tellen tot 10.
9. De leerling legt uit welke invloed een gebeurtenis, emoties en gedachten hebben op het eigen gedrag.
10. De leerling spoort zichzelf succesvol aan om een lastige opdracht te voltooien.

Sociale competenties

11. De leerling benoemt verschillen en overeenkomsten in denken, voelen en handelen tussen zichzelf en andere leerlingen.
12. De leerling laat zien dat hij/zij de non-verbale boodschap van de ander snapt.
13. De leerling vraagt naar aspecten uit het leven van de ander, zoals familie, sport of hobby.

14. De leerling verplaatst zich in de gevoelens van de ander, bijvoorbeeld door te luisteren, te knikken of een arm om iemand heen te slaan.
15. De leerling verplaatst zich in de gedachten van de ander, bijvoorbeeld door te luisteren en te knikken.
16. De leerling gaat makkelijk een gesprek aan met een andere leerling.
17. De leerling vertelt en luistert tijdens een gesprek.
18. De leerling biedt een luisterend oor en/of hulp als de ander een probleem ervaart.
19. De leerling legt uit dat hij/zij bepaald gedrag niet prettig vindt.
20. De leerling lost (samen) met een andere leerling een onderling probleem op.
21. De leerling geeft complimenten over iemands uiterlijk of persoonlijke kwaliteiten.

Morele competenties

22. De leerling toont gedrag dat in lijn is met de geldende school- en klassenregels.
23. De leerling zegt niet mee te (willen) doen aan het pesten van andere kinderen.
24. De leerling zet zich belangeloos in voor het welzijn van andere leerlingen.
25. De leerling komt zijn/haar beloften in de relationele sfeer na.
26. De leerling is beleefd tegen een volwassene door bijvoorbeeld dank u wel of sorry te zeggen.

Emotionele competenties

1. De leerling verklaart waarom hij/zij een emotie als fijn of niet fijn ervaart.
2. De leerling legt uit hoe een gebeurtenis of het gedrag van anderen een emotie bij hem/haar oproept.
3. De leerling brengt nuances aan via emotiewoorden zoals geprikkeld, boos, woedend of prettig, blij, opgewonden.
4. De leerling legt uit en verklaart aan anderen hoe hij/zij zich voelt.
5. De leerling verklaart hoe lichamelijk ongemak, zoals buikpijn, en een emotie bij hem/haar samenhangen.
6. De leerling legt uit wat zijn/haar persoonlijke kwaliteiten zijn en wat niet.
7. De leerling denkt eerst na voordat hij rustig reageert op een onverwachte situatie en legt uit waarom hij dat doet.
8. De leerling gebruikt in een stressvolle situatie een effectieve manier om zichzelf te kalmeren, zoals tellen tot 10.
9. De leerling legt uit welke invloed een gebeurtenis, emoties en gedachten hebben op het eigen gedrag.
10. De leerling spoort zichzelf succesvol aan om een lastige opdracht te voltooien.

Sociale competenties

11. De leerling benoemt verschillen en overeenkomsten in denken, voelen en handelen tussen zichzelf en andere leerlingen.
12. De leerling laat zien dat hij/zij de non-verbale boodschap van de ander snapt.
13. De leerling toont oprechte belangstelling in de ander door het stellen van verdiepende vragen.

14. De leerling verplaatst zich in de gevoelens van de ander, bijvoorbeeld door te luisteren, te knikken of een arm om iemand heen te slaan.
15. De leerling verplaatst zich in de gedachten van de ander, bijvoorbeeld door te luisteren en te knikken.
16. De leerling gaat makkelijk een gesprek aan met een andere leerling.
17. De leerling vraagt door en vat samen tijdens een gesprek.
18. De leerling geeft advies en/of biedt hulp als de ander een probleem ervaart.
19. De leerling legt rustig en duidelijk uit dat hij/zij niet gediend is van bepaald gedrag.
20. De leerling lost (samen) met een andere leerling op doelgerichte wijze een onderling probleem op.
21. De leerling geeft complimenten over persoonlijke kwaliteiten van de ander.

Morele competenties

22. De leerling toont gedrag dat in lijn is met de geldende school- en klassenregels en kan deze regels toelichten.
23. De leerling noemt gedrag goed of fout vanuit waarden en normen.
24. De leerling zet zich belangeloos in voor het welzijn van andere leerlingen.
25. De leerling komt zijn/haar beloften in de relationele sfeer na.
26. De leerling is beleefd tegen een volwassene door bijvoorbeeld dank u wel of sorry te zeggen.